

Par orgānu ziedošanu pēc nāves

Publicēts: 11.02.2022.

Ir slimības, kuras nav iespējams izārstēt un vienīgā pacienta iespēja dzīvot ir orgānu transplantācija, saņemot nepieciešamo orgānu no donora – cilvēka, kurš dzīves laikā ir pieņēmis lēmumu par orgānu ziedošanu pēc došanās aizsaulē.

Turpmāk iedzīvotājiem, kuri vēlas izteikt savu gribu par orgānu ziedošanu, ir iespēja to izdarīt elektroniski, veicot atbilstošu atzīmi valsts E-veselības sistēmas tīmekļvietnē www.eveseliba.gov.lv

Ja iedzīvotājs vēlas izteikt savu gribu, nepieciešams pieslēgties E-veselības tīmekļvietnē www.eveseliba.gov.lv ar kādu no drošas piekļuves līdzekļiem (internetbankas piekļuves datiem, e-parakstu u.c.) un izvēlēties sadaļu "Personas dati" – "Orgānu un ķermeņa izmantošanas atļaujas".

Atzīme par atļauju vai aizliegumu izmantot visus vai noteiktus orgānus veicama apakšsadaļā "Orgānu un audu izmantošana transplantācijai".

Vienlaikus tīmekļvietnē nodrošināta iespēja veikt atzīmi par atļauju vai aizliegumu veikt patoloģianatomisko izmeklēšanu un izmantot ķermeni mācību vai zinātniskiem mērķiem u.c. Gadījumā, ja iedzīvotājs pārdomā, veikto atzīmi var mainīt jebkurā laikā.

Informācija par E-veselībā izteikto gribu ir redzama ļoti ierobežotam cilvēku skaitam no konkrētām iestādēm*. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam, ģimenes ārstu praksēm u.c. iestādēm nav piekļuve šai informācijai. Būtiski arī tas, ka ikviens datu skatījums E-veselības tīmekļvietnē tiek fiksēts un iedzīvotājs, pieslēdzoties E-veselībai, var noskaidrot, vai kāds nav skatījis norādīto informāciju.

Ja iedzīvotājam nav drošas piekļuves līdzekļa, lai pieslēgtos E-veselībai, savu gribu ieteicams pārrunāt ar ģimenes locekļiem. Gadījumos, kad E-veselības sistēmā nav ziņu par mirušā cilvēka izteikto gribu, aizgājēja laulātajam, vecākiem, pilngadīgajiem bērniem, brāļiem vai māsām ir tiesības rakstveidā informēt ārstniecības iestādi par aizgājēja dzīves laikā izteikto gribu.

Savukārt, ja gribas izteikšanu ierobežo datora vai interneta pieejamība, iespējams vērsties kādā no valsts un pašvaldību vienotajiem klientu apkalpošanas centriem, kuros ir pieeja iepriekš minētajai teknikai un interneta pieslēgumam.

Vairāk informācijas par savas gribas izteikšanu var noskaidrot E-veselības tīmekļvietnes www.eveseliba.gov.lv sadaļā "[Orgānu ziedošana](#)".

**Ārstniecības iestādes, kuras veic patoloģianatomisko izmeklēšanu (sekciju), Transplantoloģijas centrs, Tiesu medicīnas ekspertīzes centrs un Augstskolu reģistrā reģistrēta augstākās izglītības iestāde, kura ir saņēmusi Zāļu valsts aģentūras izsniegto atļauju audu vai orgānu izmantošanai akreditētu medicīnas studiju programmas vai ārstniecības personu profesionālās pilnveides programmu īstenošanai.*

PALĪDZĒT CITIEM UN GLĀBT DZĪVĪBU

Ir slimības, kuras nav iespējams izārstēt un vienīgā pacienta iespēja dzīvot ir orgānu transplantācija. Donors ir cilvēks, kurš ziedo vienu vai vairākus orgānus transplantācijai, ļaujot dzīvot citam cilvēkam. Orgānu ziedošana notiek brīvprātīgi un bez atlīdzības.

Lai padarītu gribas izteikšanu ērtāku, no 2022. gada 1. februāra izteikt vēlmi par orgānu, audu un ķermeņa ziedošanu pēc nāves iespējams elektroniski, pieslēdzoties un veicot atzīmi valsts E-veselības informācijas sistēmā - www.eveseliba.gov.lv

Katra cilvēka tiesības ir izdarīt savu izvēli un paust savu gribu!

Ikviens cilvēks var atļaut vai aizliegt izmantot savus orgānus, audus vai ķermeni pēc nāves

CILVĒKA TIESĪBAS PAUST SAVU GRIBU

Mirusī cilvēka orgānus, audus un ķermeni aizliegts izmantot pret viņa dzīves laikā izteikto gribu

Cilvēka gribu ir obligāti jāievēro visām ārstniecības iestādēm

E-veselībā šai informācijai ir ierobežota piekļuve! Turklāt iedzīvotājs savā profilā var pārbaudīt, vai kāds ir skatījis šos datus

KĀ DZĪVES LAIKĀ PAUST SAVU GRIBU?

- 1) Jāatver tīmekļvietne www.eveseliba.gov.lv
- 2) Jāpieslēdzas ar kādu no drošas piekļuves līdzekļiem - internetbankas piekļuves datiem, e-parakstu vai citu
- 3) Jāizvēlas sadaļa "Personas dati" - "Pilnvarojumi" - Orgānu un ķermeņa izmantošanas atļaujas"
- 4) Jāveic atzīme par atļauju vai aizliegumu, izvēloties visus vai noteiktus orgānus un audus.

Iespējams ziedot orgānus:

- visus orgānus
- sirdi
- nieres
- aizkuņģa dziedzera
- u.c.

Iespējams ziedot audus:

- visus audus
- ādu
- cīlmes sūnas
- radzenes
- u.c.

Ja mainu savas domas?
E-veselībā veikto atzīmi var mainīt jebkurā laikā un biežums nav ierobežots.

Vienlaikus iespējams veikt atzīmi par atļauju veikt patoloģiskā izmeklēšanu vai izmantot ķermeni mācību un zinātniskiem mērķiem, ārstniecisku preparātu un bioprotēžu izgatavošanai

Ja iedzīvotājam nav piekļuves E-veselībai, par savu gribu jāinformē tuvinieki. Ja iedzīvotājam nav datora vai interneta, bet ir kāds no piekļuves rīkiem, iespējams vērsties kādā no valsts un pašvaldību vienotajiem klientu apkalpošanas centriem, lai pieslēgtos E-veselībai un paustu savu gribu

GADĪJUMĀ, JA NAV VEIKTA ATZĪME

Pārrunāt ar ģimeni, vai informēt tuviniekus par savu gribu

Ja E-veselības sistēmā nav ziņu par mirušā cilvēka atļauju vai aizliegumu izmantot viņa orgānus, audus, ķermeni pēc nāves, tad cilvēka laulātajam, vecākiem, pilngadīgajiem bērniem, brāļiem vai māsām ir tiesības rakstveidā informēt ārstniecības iestādi par mirušā dzīves laikā izteikto gribu

Ja griba nav pausta un tuvinieki nav informēti

Ja E-veselības sistēmā nav ziņu par mirušā cilvēka atļauju vai aizliegumu izmantot viņa orgānus, audus, ķermeni pēc nāves, un nav bijis iespējams noskaidrot viņa dzīves laikā izteikto gribu no tuvākajiem piederīgajiem, ir uzskatāms, ka cilvēks piekrīt atļaut izmantot savus orgānus, audus, ķermeni pēc nāves

Ikviens E-veselības sistēmā var norādīt kontaktpersonu (piemēram, sievu, vīru, māti), lai ārstniecības iestāde nepieciešamības gadījumā var sazināties, tajā skaitā, lai noskaidrotu personas dzīves laikā izteikto gribu

Veselības ministrija

Nacionālās veselības dienests